

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000128

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-04-2024

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: від 26.06.2024 № 920

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сафонов Роман Анатолійович

2. Roman A. Safonov

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5118-5530

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.01

Назва наукової спеціальності: Акушерство та гінекологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-05-2024

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради "Обласна клінічна лікарня"

Код за ЄДРПОУ: 02003563

Місцезнаходження: пр-т. Незалежності, 13, Харків, Харківський р-н., 61058, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.613.02

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.48

Тема дисертації:

1. Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією
2. The problem of genital prolapse in women with extragenital pathology

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вирішенню актуальної проблеми акушерства та гінекології, а саме – підвищенню ефективності діагностики та лікування генітального пролапсу, попередженню рецидивів, розробці реабілітаційних заходів шляхом впровадження індивідуального підходу до хірургічної корекції на основі оцінки анатомо-функціональних механізмів порушень тазового дна у жінок з екстрагенітальною патологією. Дослідження проведено в чотири етапи: на першому етапі проведений ретроспективний аналіз медичної документації (9 333 медичні карти стаціонарного хворого), за допомогою якого вдалося встановити анамнез хвороби, характер і вираженість розвитку ГП у 409 пацієток залежно від його тривалості та факторів, які впливають на його виникнення, хронічні захворювання, наявність екстрагенітальної патології, застосовані методи діагностики та лікування ГП, профілактики рецидивів; на другому етапі проведено клініко-інструментальне обстеження 287 жінок з ГП (основна група– 210 жінок з ГП та екстрагенітальною патологією;

група порівняння – 77 жінок з ГП без екстрагенітальної патології; 30 практично здорових жінок склали контрольну групу; третій етап дослідження полягав у проведенні експерименту *in vitro* та *in vivo* на мишах для порівняння різних сітчастих та шовних матеріалів та методик з метою покращення результатів лікування генітального пролапсу; на четвертому етапі дослідження проведено порівняльну характеристику існуючих методів лікування, розроблено персоналізований алгоритм лікувальних та реабілітаційних заходів у жінок з ГП та з екстрагенітальною патологією, спрямованих на профілактику рецидивів, оцінено його ефективність. За результатами ретроспективного аналізу частота хірургічних втручань через ГП 3-4 ступеня сягала 5,49%, пацієнтки представлені переважно мешканками області (75%), серед яких 83,4% – жінки похилого та старечого віку, які мали 2 та більше пологів. Повне випадіння матки діагностовано в 64,3%, передній пролапс – у 20,3%, рецидиви після оперативного лікування виникли у 12-20% випадків. Більше ніж у половини хворих на ГП виявлені захворювання серцевосудинної системи, зокрема гіпертонічна хвороба різного ступеня (62,8%), ІХС (59,9%), кардіосклероз (53,3%). Захворювання дихальної системи (хронічний бронхіт, бронхіальна астма, ХОЗЛ) сягали 17,4%. Серед ендокринної патології переважали ожиріння (14,2%), захворювання щитоподібної залози (10,3%), цукровий діабет (7,8%). Серед хвороб сечової системи переважали цистит (13,9%), сечокам'яна хвороба (6,1%), хронічний пієлонефрит (4,2%). Тому наявність екстрагенітальної патології в жінок з ГП нагально потребує індивідуального підходу з урахуванням соматичних захворювань та модернізації оперативних втручань. Інструментальні методи дослідження сприяють своєчасній діагностиці ГП у жінок з екстрагенітальною патологією. У 40% пацієнток з ГП рубцеві зміни промежини неможливо було побачити при гінекологічному огляді, але вони візуалізувалися за допомогою УЗД (3D) у вигляді асиметрії сухожильного центру промежини, порушення контурів м'язових пучків, деформації та витончення *m.levator ani*, наявності сполучнотканинних гіперехогенних включень. Додаткове динамічне УЗД (4D), доплерометричне та еластографічне дослідження допомагають визначити топографію травмованої промежини для хірургічної корекції, а МРТ у післяопераційному періоді – виявити гематоми та інші ускладнення хірургічного лікування. Дослідження вмісту гормонів у жінок з ГП продемонструвало, що рівні ФСГ та ЛГ були втричі вище за норму, а кортизол – в 1,7 разів. Тестостерон 4 був знижений у 2,9 разів, пролактин – в 1,5 раза, естрадіол – у 2,6 раза, прогестерон – у 3,3 раза, порівняно зі здоровими жінками. Визначені гормональні зміни в жінок похилого віку з екстрагенітальною патологією можуть сприяти розвитку ГП, а їх своєчасна діагностика та корекція покращити перебіг післяопераційного періоду та якість життя хворих. Проведене імуногістохімічне дослідження тканин піхви дозволяє констатувати, що різні вікові групи жінок з ГП мають характерні особливості, пов'язані з віковими змінами, особливостями менструального циклу та гормональної насиченості організму. У пацієнток з ГП в менопаузі, порівняно з жінками репродуктивного віку, товщина епітелію піхви зменшується в 1,8 разів, товща поверхневого шару – у 2,4 раза, товща шипуватого шару також знижується в 1,6 разів, товща базального шару – в 1,5 разів, що може бути обумовлено віковими атрофічними змінами через гормональну недостатність.

2. The dissertation is devoted to solving an urgent problem of obstetrics and gynecology, namely, improving the effectiveness of diagnosis and treatment of genital prolapse, preventing relapses, developing rehabilitation strategies by introducing an individual approach to surgical correction based on the assessment of anatomical and functional mechanisms of pelvic floor disorders in women with extragenital pathology. The study was conducted in four stages: in the first stage, a retrospective analysis of medical records (9333 inpatient medical records) was conducted, which helped to establish the medical history, nature, and severity of the genital prolapse development in 409 patients, depending on its duration and factors influencing its occurrence, chronic diseases, the presence of extragenital pathology, and the methods of genital prolapse treatment and prevention of relapses; in the second stage, a clinical and laboratory examination of 287 women with genital prolapse, all patients were divided into the following clinical groups: the first group included 210 women with genital prolapse and extragenital pathology (experimental group); the second group had 77 women with genital prolapse without extragenital pathology (comparison group); the third group consisted of 30 practically healthy women (control group); the third stage of the study provided an *in vitro* and *in vivo* experiment on mice to compare the use of different suture and mesh materials and techniques to improve the results of genital prolapse treatment; the fourth stage of the study was

devoted to a comparative characterization of existing treatment types, and the development of a comprehensive method based on the results of experimental and clinical data, individual characteristics of women with extragenital pathology grounding on statistical processing of the results, analysis of 9 the obtained data; substantiation of the conclusions; development of an algorithm and implementation of practical recommendations. According to the results of a retrospective analysis, the frequency of surgical interventions for grade 3-4 genital prolapse was 5.49%, patients were mainly residents of the region (75%), among whom 83.4% were elderly and senile women who had 2 or more births. Complete uterine prolapse was diagnosed in 64.3% of patients, anterior prolapse was in 20.3%. Relapses after surgical treatment occurred in 12-20% of cases. More than half of the patients with genital prolapse were diagnosed with cardiovascular diseases, including hypertension of various degrees (62.8%), coronary heart disease (59.9%), and atherosclerosis (53.3%). Diseases of the respiratory system (chronic bronchitis, bronchial asthma, COPD) accounted for 17.4%. Endocrine pathology was dominated by obesity (14.2%), thyroid diseases (10.3%), and diabetes mellitus (7.8%). Urinary system diseases prevailed by cystitis (13.9%), urolithiasis (6.1%), and chronic pyelonephritis (4.2%). Therefore, the presence of extragenital pathology in women with genital prolapse urgently requires an individual approach, taking into account somatic diseases and the modernization of surgical interventions. Instrumental methods of research, in particular ultrasound, contribute to the timely diagnosis of genital prolapse in women with extragenital pathology. In 40% of patients with genital prolapse, scarring changes in the perineum could not be seen on gynecological examination. They were visualized by ultrasound (3D) in the form of asymmetry of the perineal tendon center, disturbance of muscle bundle contours, deformation, and thinning of the m. levator ani, and the presence of connective tissue hyperechogenic inclusions. Additional dynamic ultrasound (4D), Doppler and elastography studies help to determine the topography of the injured perineum for surgical correction, and MRI in the postoperative period helps to detect hematomas and other complications of surgical treatment. A study of hormone levels in women with genital prolapse showed that FSH and LH were three times higher than normal, and cortisol was 1.7 times higher. 10 Testosterone was reduced by 2.9 times, prolactin was 1.5 times lower than the norm, estradiol decreased by 2.6 times, and progesterone was lower by 3.3 times, compared to healthy women. Certain hormonal changes in elderly women with extragenital pathology can contribute to the development of genital prolapse. Their timely diagnosis and correction can improve the course of the postoperative period and the quality of patients' lives.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Чаплинський РП, Панов ВМ, Сафонов РА, Омельченко-Селюкова АВ. Комбінована регіонарна анестезія при операції піхвової екстирпації матки, кольпоперинеорафії з леваторопластикою. Медицина невідкладних станів. 2018;5(92):93-9. <http://doi.org/10.22141/2224-0586.5.92.2018.143238>
- Чаплинський РП, Сафонов РА, Омельченко-Селюкова АВ. Анестезіологічне забезпечення лапароскопічних гінекологічних операцій: новий погляд. Медицина невідкладних станів. 2018;8(95):89-93. <http://doi.org/10.22141/2224-0586.8.95.2018.155162>
- Сафонов РА, Лазуренко ВВ, Черняк ОЛ, Лященко ОА, Овчаренко ОБ. Профілактика рецидиву генітального пролапсу в жінок похилого віку після хірургічного втручання. Репродуктивна ендокринологія. 2020;4(54):95-8. <https://doi.org/10.18370/2309-4117.2020.54.95-98>
- Сафонов РА, Лазуренко ВВ, Пасієшвілі НМ, Карпенко ВГ, Садчикова МВ, Прокопюк ОВ. Вплив цукрового діабету на результативність хірургічного лікування генітального пролапсу. Проблеми ендокринної

патології. 2021;2:64- 70. <https://doi.org/10.21856/j-PEP.2021.2.09>

- Прокопюк ОС, Шевченко МВ, Прокопюк ВЮ, Мусатова ІБ, Сафонов РА. Виділення та кріоконсервування клітин плацент: пошук ефективних біотехнологій для експериментальної та регенеративної медицини. *Probl Cryobiol Cryomed.* 2021;31(1):82-8. <https://doi.org/10.15407/cryo31.01.082>
- Prokopyuk VYu, Karpenko VG, Shevchenko MV, Safonov RA, Pasiashvili NM, Lazurenko VV, Prokopyuk OS. Experience in clinical application of cryopreserved placental derivatives: cells, tissue, membranes, extract, and cord blood serum. *Innov Biosyst Bioeng.* 2020;4(3):168-76. <https://doi.org/10.20535/ibb.2020.4.3.215215>
- Safonov RA, Tkachenko AS, Prokopiuk VYu, Lazurenko VV, Prokopiuk OV, Badiuk NS. Comparison of Biocompatibility and Biosafety of Mesh Implants and Suture Material in Vitro. *Pharmacology Online.* 2021;3:632-8. <http://pharmacologyonline.silae.it>
- Сафонов РА, Черепова ВІ. Лікування пролапсу геніталій у жінок з хронічними захворюваннями дихальної системи. *Вісник проблем біології і медицини.* 2022;1(163):162-6. <http://doi.org/10.29254/2077-4214-2022-1-163-162-166>
- Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Сучасні підходи до лікування генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією. *Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології.* 2022;1(29):37-43. <http://doi.org/10.11603/24116-4944.2022.1.13248>
- Safonov RA, Prokopiuk VYu, Prokopiuk OV, Lazurenko VV, Tishchenko OM, Ovcharenko OB. Comparison of the effect of different mesh implants on the reproductive system in experimental models of gynecological surgeries. *Світ медицини та біології.* 2022;2(80):227-34. <http://doi.org/10.26724/2079-8334-2022-2-80-227-231>
- Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Можливості ультразвукової діагностики генітального пролапса у жінок з екстрагенітальною патологією. *Український журнал медицини, біології та спорту.* 2022;7(2):136-42. <http://doi.org/10.26693/jmbs07.02.136>
- Сафонов РА, Прокопюк ВЮ, Грищенко ОВ, Прокопюк ОС, Лазуренко ВВ, Грищенко МГ, Parashchuk VY. Імуногістохімічні вікові зміни тканин піхви у жінок з тазовим пролапсом. *Репродуктивна ендокринологія.* 2023;2/3(68):84-8. <https://doi.org/10.18370/2309-4117.2023.68.84-88>
- Alieksieieva E, Harkavenko K, Posokhov Y, Prokopyuk V, Lazurenko V, Safonov R. Redox status and cell membrane alterations of circulating leukocytes and erythrocytes in abnormal uterine bleeding. *Problems of Endocrine Pathology.* 2023;80(1):7-16. <http://dx.doi.org/10.18370/2309-4117.2023.68.84-88>
- Меліхова ТВ, Грищенко ОВ, Лазуренко ВВ, Сафонов РА, Алексеева ОС. Оптимізація діагностичних досліджень у пацієнок з аденоміозом та/або гіперпластичними процесами ендометрію. *Репродуктивна ендокринологія.* 2021;2(58):34-9. <https://doi.org/10.18370/2309-4117.2021.58.34-39>
- Гаркавенко КВ, Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Сучасні підходи до лікування аномальних маткових кровотеч у жінок з метаболічним синдромом та генітальним пролапсом. *Вісник проблем біології і медицини.* 2023;1(168): 142-7. <http://doi.org/10.29254/2077-4214-2023-1-168-142-147>
- Алексеева ОС, Лазуренко ВВ, Лященко ОА, Сафонов РА, Стрюков ДВ, Афанасьєв ІВ. Аномальні маткові кровотечі у жінок із патологією щитоподібної залози. *Міжнародний медичний журнал.* 2021;2:57-64. <http://doi.org/10.37436/2308-5274-2021-2-10>
- Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Генітальний пролапс у жінок з серцевосудинною патологією. *Вісник морської медицини.* 2023;2(99):84-9. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8171314>
- Сафонов РА, Алексеева ОС, Лазуренко ВВ. Лікувальна тактика при генітальному пролапсі у жінок з аномальними матковими кровотечами та патологією щитоподібної залози. *Актуальні проблеми сучасної медицини.* 2023;23(1):69-72. <http://doi.org/10.31718/2077-1096.23.1.69>
- Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Лікування генітального пролапсу у жінок похилого віку з інфекцією сечостатевої системи. *Буковинський медичний вісник.* 2023;27(3):50-6. <https://doi.org/10.24061/2413-0737.27.3.107.2023.9>
- Сафонов РА. Сучасні погляди на проблему генітального пролапса. *Вісник морської медицини.* 2023;3(100):245-58. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10053233>

- Сафонов РА. Якість життя жінок до та після оперативного лікування генітального пролапсу. Вістник проблем біології і медицини. 2023;4(171):294- 302. <http://doi.org/10.29254/2077-4214-2023-4-171-294-302>
- Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Ретроспективний аналіз оперативних втручань для лікування генітального пролапсу в Харківському регіональному перинатальному центрі. Актуальні питання транспортної медицини. 2023;4(74): 81-8. <http://doi.org/10.5281/zenodo10418118>

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000931; 0121U110923

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семенюк Людмила Миколаївна
2. Liudmyla M. Semeniuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7354-7061

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57205557306

Повне найменування юридичної особи: Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України

Код за ЄДРПОУ: 22863747

Місцезнаходження: Кловський узвіз, буд. 13-а, Київ, 01021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гладчук Ігор Зіновійович
2. Igor Z. Gladchuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2926-4125

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57222739317

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Суханова Ауріка Альбертівна

2. Aurika A. Sukhanova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5362-670X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Вдовиченко Юрій Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Вдовиченко Юрій Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Серьогіна Наталія Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна